

Laiškai
LIETUVIAMS

1951 m.

Gegužės (May) mėn.

Vol. 2, No. 5

AUKSO ŠIRDIS

Todėl, širdie, per džiugulį ir kartį
Nebūk marši,
Nes amžių lobį, motinos vakartį
Tu su savim kelionėje neši.

Jurgis Baltrušaitis

Ar galėjo Dievas sutverti ką nors gražesnio ir brangesnio už motiną? Nežinau todėl, kad abejoju. Berods Rytiečių legenda sako, jog Dievas surinkęs gražiausius pasaulio dalykus ir iš jų padaręs motinos širdį. Bet tai nėra legenda. Aš žinau: aš turėjau motiną.

Meilės Tvirtovė

Mes dažnai Dievą vadiname meile, bet Jo nepamilstame. Gal Jis per toli nuo mūsų, o gal — mes per toli nuo Jo? Bet kam mums dairytis, kam į tolius rymoti? Pasižiūrėkime į motinos akis, jos širdies pulso pasiklausykime ir girdėsime Dievą į mus kalbant mums suprantama kalba. Man nuolat prisimena viena diena, kuri man atvėrė motinos širdies pačias gelmes. Aš sunkiai sirgau. Motina savo drebančiais pirštais paėmė termometrą, ir jos veidas nustojo krauju. Ji staiga nusikreipė. Gal verkė, o gal svarstė? Namuose be manęs nieko nebuvo. Telefono neturėjom. Ji išėjo į kitą kambarį. Sugirgždėjo spintos durys. Šlaimėjo vyniojamas popieris. Ji vėl pasirodė su portfelio rankoje ir... išėjo. Žinoma, aš pasveikau. Naujųjų Metų proga Mamytė rengėsi į svečius. Aš paklausiau, kodėl ji nesivilkė savo gražiausios suknius. (Ta suknia jai labai tiko, ir ji tai žinojo). Mamytė sumišo... Aš tyčia pažvelgiau į spintą: suknius ten nebebuvo. Tik tada aš supratau, kur dingo ir jos rubino žiedas, ir kodėl laikrodininkas taip ilgai taiso jos laikrodėlį.

Motina tik duoda ir niekada neskaičiuoja. Ir nuostabu, kad jos širdis niekada neišsisemia. Jos meilė niekada nevirsta neapykanta. Ne taip, kaip mūsų ir kitų meilės. Motina myli net tada, kai iš jos

tyčiojamosi, kai durys užtrenkiamos jai į veidą. Ji niekada nepasmerkia, ir jos vaikas jai už visus geriausias. Motinos meilė ištikima. Ji užstoja savo sūnų ir dukrą, kai visas pasaulis juos pasmerkia. Net kalėjimas jai tampa šventove, jei jos vaikas nueina slidžiais keliais.

Ji budi naktį, verkia, laukia ir vėl budi. Kiek rožančių poterėlių perbėga jos pirštais. Kiek valandų ji praleidžia bažnyčioje, eidama Stacijas ar verkdama prie Sopulingosios. Motinos meilė tai vilties tvirtovė. Motinai joks rūbas nėra per prastas, joks kašnis — per kietas. Ji elgetauja, žydams subatomis vandenį neša, laikraščius ant gatvės pardavinėja, prisipiaudytus laiptus ant kelių mazgoja. Ji pirmutinė kelias, paskutinė gulas ir paklydusio vaiko grįžtant laukia. Meilės ir vilties tvirtovė.

Gyvybės Židiny

Kai Motinos karstą į kapus neša, užgęsta židiny ugnis. Kiekvienas kambarys rodosi tuščias, svetimas ir šaltas. Kaip ilgai nekūrenta krosnis. Motina turi tą įgimtą galią sucementuoti šeimą. Ji yra, tarsi, didelis menininkas, atbaigęs savo mokinių kūrinys. Iš jos dvelkia šiluma. Ji nutrina, nudailina aštrius kampus. Kur prideda ranka, ten tvarka, švara, palaima. Net gėlės gražiau žydi, meiliau kvepia, ilgiau tveria.

Motina moka paliesti skaudančią galvą, skausmą, nors, sekundei numarinti. Moka papūsti mažos dukrelės, jauno sūnelio įsipiautą pirštelį, ir kraujas sustoja, džiūsta ašaros ant mažų veidelėlių. Jai joks darbas ne per žemas: vyrui ir vaikams kojas numazgoja. Kantrybė, kaip angelo sargo. Ji tėvo rūščią teisybę meilės ir švelnumo la-

LETTERS TO LITHUANIANS. Published monthly by The Jesuit Fathers of Della Strada, Inc., 5541 S. Paulina St., Chicago 36, Illinois. Yearly subscription one dollar. Single copy 10 cents.

Entered as second-class matter at the Post Office at Chicago, 111. Additional office of mailing in Putnam, Conn. LAIŠKAI LIETUVIAMS leidžiami Tėvų Jėzuitų kas mėnesį. Redaguoja T. Juozas Vaišnys, S. J. Administratorius Petras Kleimotas, S. J. Redakcijos ir Administracijos adresas: 5541 S. Paulina St., Chicago 36, Illinois. Telefonas: HEmlock 4-1677. Metinės prenumeratos kaina 1 doleris. Atskiras numeris 10 centų.

Vinjetės J. Pilipausko

šeliu atskiedžia. Motina — gyvybės šaltinis ir sargas, amžinasis tarpininkas tarp tėvo ir vaikų.

Teologas ir Išminties Sostas

Ant Motinos kelių vaikams dangus atsidaro, ir dangaus karalystės mažutis garstyčios grūdas pasodinamas. Ji išsprendžia tavo sunkenybes, tavo nesibaigiančioms problemoms patarimą ir vaistus siūlo. Motinos akyse Dievą regi. Jos darbščios rankos ir šventas pavyzdys deda pirmuosius tavo tikėjimo pamatus. Gal jos mokslas ne didelis, ir žinios — ne per gausiausios, bet už tai tikėjimas begalinis ir nepajudinamas. Ir pačią Apvaizdą ji lengviau supranta, nes Ji — Apvaizdos bendradarbė ir dešinioji ranka.

Iš jos tu išmoksti vertinti gyvenimą ir žmones. Ne viskas auksas, kas auksu žiba. Gerbk rūbą, ir rūbas gerbs tave. Jos žodžiai. Ne viskas šventa, kas šventai atrodė. Jos išpėjimas. Kur dėsi gražų veidą, jei žmogaus širdis supuvus. Jos ištarmė. Motina diegia tavyje meilę gamtai, grožiui ir gyvybei. Ji tavo skonį auklėja, praturtina. Jos rimti ir šventi žodžiai tau atskleidžia gyvenimo paslapčių šydą.

Vyrams — žiūrint į savo motinas — tenka stebėtis ir grožėtis. Mergaitėms gi — džiaugtis ir ilgėtis tapti motinomis pagal Dievo šventą mintį. Ar gali Dievas sustverti ką nors gražesnio ir brangesnio už motiną? Nežinau. Bet aš nenoriu nieko gražesnio, nieko brangesnio už savo Motiną.

PASAKA APIE NEŽINOMĄ MOTINĄ

VINCAS JONIKAS

*Vieną liūdną pasaką, mintinai žinotiną,
Čia pasekti Tamstoms vis dėlto žadu:
Kartą buvo meilė ir sūnus ir motina,
O mirties plaštakė skraidė ant žiedų.*

*Dūzgė vis ratelis, suko siūlais pakulas,
Suko siūlais nerimą motinos širdy:
Kokios vėtros sūnų, jos jaunuti sakalą,
Blaško šiąnakt? Krinta ašara graudi.*

*Gal, kaip liūdnas vilkas jis Altajaus taigose
Brenda sunkią dalį tremtinio keliu,
Gal šaltoji giltinė jau nagus susmeigusi
Žaidžia numylėtu josios vaikeliu?*

*Gal kovoje pas Ilmeni arba Dono kilpoje
Svetima žemelė užbėrė akis,
Gal grobuonys paukščiai ant krūtinės švilpauja,
Gal nugrauzė veidą jam pusnis laki?*

*Gal?... O, Dieve mielas, atitolink sopulį.
Jo širdis jos meilei niekad neatbus,
Jei mirties neradęs nė pas Sevastopolį,
Garbina žudikų kruvinus stabus?...*

*Šitą liūdną pasaką, trumpą, bet žinotiną,
Čia užbaigti Tamstoms pagaliau žadu:
Liko meilė kūdikiui, mirė tiktai motina,
Kaip maža plaštakė ant šalnų žiedu.*

DUONA, VYNAS IR KRYŽIUS

Mišių Aukos Istorija

Vos Rojaus Vartams Užsidarius

Keista, kodėl gi auka taip surišta su žmogumi. Vos rojaus vartams užsidarius, Abelis ir Kainas puolėsi prie aukų. Ir ką aukoti, jie žinojo. Abelis — gausios avių kaimenės savininkas — aukojo geriausias iš avių. Kainas — plačių ir neaprėpiamų laukų žemdirbys — aukojo surinktą derlių. Jie nesiginčijo dėl Dievo buvimo. Čia pat tebe gyveno Adomas ir Ieva, pirmieji Dievo kūriniai. Jie ne tik Dievą kalbantį girdėjo, bet iš Jo rankų išėjo, ir Dievo visagalė dvasia pripildė jų kūną ir kraują nemirštamoms gyvybės. Greičiausia, kad Abelis ir Kainas bus priėję prie aukos minties, matydami savo gimdytojų pavyzdį.

Ar jie aukodavo rytais ar vakarais, kas bepasakys. Ar stovėdami, ar atsiklaupę? Nežinau. Jie jautė, kad virš jų galvų kabėjo didesnė už juos jėga. Žinojo, kad Dievas jų Viešpats. Suprato, kad Jį pripažinti, nusilenkti, pagarbinti reikia. Todėl aukos ir ugnis, ant jų akmeninių aukurų.

Juos slėgė nuodėmės našta. Visus. Adomas ir Ieva, tiesa, buvo patys pirmieji nusikaltėliai. Bet jų baisią ir amžiną kaltę Abelis paveldėjo su kūnu ir krauju, išsiurbė su motinos pienu. Juk ir jie nešiojo ir jautė tą pačią prigimtį. Prieš Adomo ir Ievos nuodėmę prigimtis buvo tiesi, šventa ir nesužeista. Ji linko į gerį, kaip sunkios vyruogių kekės į žemę. Bet nuodėmė — su visu savo blogiu prakeikimu — kaip baisi audra prašvilpė žmogaus kūnu ir siela. Griuvėsiai ir rūkstančių degėsių krūvos ten, kur pirma siela, kaip dangoraižis, stiebėsi į Dievo mėlyną dangų. Geroji prigimtis — mirtinomis žaizdomis sužeista — vaitojo. Blogio nepažinus, gimdė blogį. Gėriui sutverta, nuo gėrio traukėsi. Aistros niekada nejautus, nuo jos degė. Kilnieji sielos jausmai virto piktais palinkimais ir dauginosi, kaip dilgėlės purviname patvoryje. Nuodėmė susisuko lizdą pačioje žmogaus širdyje. Nemirtingoji siela jautėsi, kaip rožė baloje. Kas iš to, kad dvasia nori, jei kūnas silpnas. Prarastos laimės praeitis ir gilus didžios kaltės jausmas tebekamavo širdį. Už

tai kai degė aukos, juodi pilki kilo dūmai, verkė akys ir širdis, Dievą atleidimo prašydamos.

Ar buvo aukos Rojuje?

Greičiausia, taip. Mat, pirmasis žmogus — pilnas gėrio ir grožio — giliai jautė Dievą ir suprato savo priklausomumą nuo Jo. Jis buvo lyg kūdikis prie motinos šiltos krūtinės stebuklingą amžinos vasaros rytą, kai aplink giedojo paukščiai ir kvepėjo lelijos. Jis žinojo, kad be motinos gyvenimas būtų neįmanomas. Už tai pirmoji auka Rojaus saulėtame sode.

Po pirmosios nuodėmės laisvas žmogus — atsimetęs ir nususukęs nuo Dievo — pamatė savo visą tragediją, prasivėrusią bedugnę ir savo visišką bejėgiškumą. Jis kabėjo, kaip nykštukas milžino rankose virš ugniakalnio ugnį spjaudančios bedugnės. Jis galėtų kristi kiekvieną momentą, jei Dievo ranka jį paleistų. Žmogus puolėsi prie aukų maldaudamas pasigailėjimo. Tokiu būdu auka įgavo naują bruožą, nes nuodėmė buvo visiškai naujas įvykis neseniai sutvėrtame žmogaus istorijoje.

Žmonijos aukos aukuras — vieną kartą uždegtas — nebegęsta per tūkstančius amžių ir kartų kartas. Skaityk Senąjį Testamentą. Aukos, aukos ir aukos. Noė — po baisaus tvano išlipęs iš arkos — rausia iš šlapios dirvos akmenis, krauna aukurą ir aukoja auką. Patiko Dievui kilnus ir nuolankus Noės gestas ir Jis tarė: „Daugiau jau nebeprakeiksiu žemės dėl žmogaus ir paties žmogaus nebebausiu“ (Plg. Gen. IX, 20). O kur patrijarkų, karalių ir pranašų aukos?

Iš išrinktosios Tautos tarpo auka persikėlė į Pagonių pasaulį. Pavartęs Religijų Istorijos puslapius, auką rasi kiekvienoje žmonių grupėje, tiek Rytų tiek Vakarų pusrutulyje. Dievybei ar dievams būva aukojama žmogaus rankų darbo pirmonės, jo užaugintas javas ar gyvulus. Kartais valgis ar gėrimas, brangus metalas ar kilnus akmuo. Ne retai žmogaus gyvybė, žmogaus kraujas pasiliedavo ant įkaitusių ir šnypščiančių aukuro akmenų. Jaunos dailios mer-

gaitės būdavo metamos į jūros gilius vandenį, plėšriems žvėrimis surištos paliekamos. Aukos turėjo ir tebeturi primityviausios žmonių giminės ir labiausiai civilizotos. Kafiras ar safaris paskersdavo gazelę ar kalnų ožį. Egipte ant aukuro — nuo ilgo peilio dūrio — jautis suklupdavo. Syrija ir Babilonas karo vergus degindavo. Atėnuose ir Romoje rūkdavo, plaukdami vingiuodavo brangūs, maloniai nosį glamonėję smilkalai. Šventyklose budėdavo kunigai, kad ant aukurų nepritrūktų aukų. Vestalės ir vaidilutės amžiną skaisčių prisiekdavo, rytais vakarais giesmes giedodamos dieną ir naktį šventąją ugnį saugodavo. Aukos gausėjo, dažnėjo su žmonėmis, lydėjo nuo lopšio iki duobės. Jei net šiandien nuo didžiai aukšto kalno pažiūrėtum, savo akims netikėtum: žvilgsnis paskęstų aukurų ir aukų begalybėje.

Išrinktosios Tautos išvedimas iš Egipto, Dievo sandara su Žydais ir Šventyklos pastatymas atbaigia vieną iš didžiausių aukos vystymosi periodų. Privati auka užleidžia vietą viešajai aukai. Žmonės, tiesa, tebeneša aukas, bet jau kunigai jas aukoja. Įsteigiamas oficialus kunigų ir levitų luomas. Dievas kalba Mozei: “Tavo brolis Aronas su savo sūnumis bus mano kunigai. Pasiūdinsi jam šventą, garbingą ir puošnų rūbą, apvilksi Aroną ir jo sūnus purpuru, auksu ir deimantais.” (Pig. Exod. XXVIII ir XXIX).

Nustatoma aukos vieta, laikas ir aukotinos aukos. Įvedamos naujos formos, apeigos ir rūbai. Dievas ypatingu būdu apsigyvena tarp žmonių Šventykloje. Kunigas atsistoja tarp Dievo ir žmonių, ir auka jo rankomis ir žodžiais atstovauja žmonių masę už jo nugaros. Kaip Mozė apšlakstė išrinktąją tautą prie Sinajaus kalno papėdės, apšlakstė krauju Dievo ir žmonių sandoros vardan, taip Aronas ir jo sūnūs lies gyvulių kraujo upes ant altorių už tautos nuodėmes. Šventykla taps šventa skerdykla, milijonai gyvulių suklups nuo kunigo peilio, trykš, trykš kraujas, liesis altorių akmenimis, varvės nuo kunigų kruvinų rankų. Už žmonių nuodėmes. Degs, svils jaučių ir avinų taukai.

sunkūs juodai pilki dūmai kils virš auksinių Šventyklos bokštų. Liesis vyno aukos ant altorių, o vakaro rimtoje tyloje ant raudonai įkaitusių žarijų auksiniuose induose kris brangių smilkalų grūdai. Už tautos ir aukotojų nuodėmes.

Senasis Testamentas tapo prietilčiu į Naująjį. Naujasis duos žmogaus aukai pilną ir atbaigtąją prasmę. Nuo Varinio Žalčio Kryžiaus tyruose Mozės laikais iki Golgotos Kryžiaus nubėgo begalinės gyvulių kraujo upės, kol Dievo - Žmogaus kraujas užgesino senųjų aukurų ugnį ir pradėjo Naująjį ir Amžinąjį Testamentą. Simboliai ir figūros nebereikalingi. Plyšo Šventyklos sunki šimtametė uždanga nuo viršaus iki apačios; amžių ilgesys ir pranašauta svajonė tapo tikrove. Mesijas lipo ant Kryžiaus ir savo kraujo auką atnašavo ne už vieną ar kelis, bet už visą pasaulį nuo pradžios iki galo.

Bruno Markaitis, S. J.

Kokiomis mintimis geriausia stiprinti savo tikėjimą į pomirtinį gyvenimą? Berods, visos religijos kalba apie pomirtinį gyvenimą, bet gal tik todėl, kad bijo dingti po mirties, bijo nežinios.

Visuotinis žmonijos įsitikinimas, kad žmogaus gyvenimas nesibaigia mirtimi, yra tvirtas ramstis tikėjimui į pomirtinį gyvenimą. Šitas žmonijos balsas neišeina iš eigoizmo, iš mirties ar nežinios baimės, nes visas žmogaus gyvenimas, visa aplinka bando užmušti tą nemirtingumo jausmą. “Carpe diem — skink dieną!” — mums šnibžda švelnūs balsai. Busimojo gyvenimo sankcijos ir bausmės mums grasina, mus žaboja, apkartina skaniausius šio gyvenimo kąsnius. Žmogus nebijotų nežinios, jei jos visai nebūtų. Bet svariausias argumentas, kad yra pomirtinis gyvenimas, tai mūsų pačių siela. Mūsų protas ir valia yra nepriklausomi nuo medžiagos, negali suirti ir sugriūti, yra dvasiškos prigimties. O dvasia nemiršta. Taigi, ir mūsų siela, atsiskyrusi nuo kūno, liks toliau gyventi.

MIŠRIOS MOTERYSTĖS

(Amerigo Ruggiero laiškas iš Amerikos italų dienraščiui "Messaggero" 1951.11.26)

Jungtinės Amerikos Valstybės, iš visu pasaulio kraštų suplaukusių gyventojų mišinys, visuomet stengėsi išspręsti įvairių, augusių skirtingose sąlygose žmonių problemą. Tikimasi, kad ši problema galės būti išspręsta per mokyklą, į kurią yra priimami įvairių tautų bei rasių atstovai. Jie mokykloje yra performuojami ir padaromi amerikiečiais. Mokykla neabejotinai yra nuostabus amerikietinimo įrankis, tačiau ji įstengia tai padaryti tik iki tam tikro laipsnio. Yra atsitikimų, kur mokykla net pasunkina šio klausimo išsprendimą.

Viena tokių būdingų sričių yra skirtingos religijos asmenų moterystė. Imkim kad ir kataliką jaunuolį ir protestantę mergaitę, kurie lanko tas pačias aukštesnias mokyklas ir kurie taip vienas kitą išimylė, kad ta meilė juodu priveda prie sutuoktvių prieš vieno ir kito tėvų valią. Argi jie gyvena ne Amerikoje, kur visos religijos yra laikomos lygiomis ir tikybų skirtumas negali būti nesutarimų priežastis? O tačiau klausimas nėra toks paprastas, kaip iš pirmo pažvelgimo gali atrodyti. Man tai atskleidė viena protestantė ponija, kuri jau dvidešimt metų puikiausioje santaikoj gyvena su savo vyru kataliku. Į ją neseniai kreipiausi, prašydamas patarimo dėl vieno savo draugo, esančio panašiose aplinkybėse.

Kartą atėjo jis pas mane ir pasisakė norįs vesti protestantę mergaitę prieš jo ir jos tėvų valią. Juodu labai karštai mylisi ir yra įsitikinę, kad tikybų skirtumas negali būti susituokimo kliūtis. Jaunuolis norėjo sužinoti, ką aš manau apie tokią moterystę, ar ji gali būti laiminga. Paprasčiau laiko pasvarstyti ir norėjau pirma pasitarti su minėtąja ponija, kurios mišrios tikybos moterystė visų buvo laikoma labai vykusia ir laiminga. Jos paklausiau, ar tas visų įsitikinimas atitinka tikrovę. Ramumu

dvelkiančiame salionėlyje ponija Hudson, kiek pamąščiusi, prabilo į mane:

— Gaila, kad negaliu duoti Jums teigiamo atsakymo. Tiesa, kad aš ir mano vyras nesame nelaimingi, kitaip su mūsų moteryste būtų jau baigta. Turėjome daug džiaugsmingų valandų, bet tikybų skirtumas tai yra ta užgintoji žemė, kur, nors nėra formalaus uždraudimo, bet nėra galimos bet kokios diskusijos bei kompromisai. Į savųjų šeimų priekaištus tuokiantis atsakėme, kad šioje srityje esame susitarę, bet iš tikrųjų per metų eilę nepavyko pilnai pasiekti to susitarimo, nes nei vienas iš mūsų nenori priimti antrojo tikybos. Buvo galima išvengti susikirtimų tik dėl to, kad aš visuomet nusileisdavau, pradedant raštu duodu savo pažadu, kad mūsų vaikai bus auklėjami katalikiškai. Vieną vienintelį kartą, kai bandėme išlyginti mūsų religinius skirtumus abipusėmis nuolaidomis, mūsų moterystė vos vos nesuiro.

— Kodėl, — paklausiau, — kitos šeimos, atrodo, nejaučia šių sunkumų?

— Šeimose, kur vyrui ir žmonai religija nieko daugiau nereiškia, kaip tik formalinį praktikų atlikimą, tikybų skirtumas turi maža reikšmės. Tačiau, kai susijungusieji moterystėje yra giliai religingi, negali būti nepastebėtas plyšys jų vienybėje. Aš pati gimiau ir gyvenau iki šešiolikos savo amžiaus metų Vakarinės Vidurio Amerikos kaimelyje, kur nebuvo jokios katalikų bažnyčios ir kur nepažinau nei vieno kataliko. Tokioje bendruomenėje nėra antikatalikų: augama niekad negirdint nė žodžio apie katalikų religiją. Mūsų šeima buvo giliai praktikuojanti: sekmadieniais eidavome į bažnyčią ir lankydavome sekmadieninę mokyklą. Kai man sukako šešiolika metų, persikėlėme į 1500 gyventojų miestelį, kur buvo katalikų bažnyčia ir kur pirmą kartą

suejau į draugystę su katalikais. Kadangi katalikai neturėjo savo vidurinės mokyklos, lankėme miesto mokyklą, kur susieidavo abiejų tikybų jaunuoliai ir kur susitikau savo vyrą. Į mūsų šeimų priekaištus ruošiamoms vestuvėms atsakydavome, kad kiekvienas lankysime savo bažnyčią, ir tai mums atrodė visai paprasta. Bet netrukus ėmiau suprasti, kad iš tikrųjų nėra tai jau taip paprasta.

Prieš susituokiant, vienas katalikų kunigas, kaip to reikalaujama iš kiekvienos protestantės mergaitės, man nušvietė pagrindines savo religijos tiesas, bet mano vyras nebuvo supažindintas su mano tikyba protestantų ministro: jau vien tik prileidimas šios galimybės būtų giliai įžeidęs jo šeimą ir kunigą, buvusį jo vadovu ir patarėju.

Antras įvykis, dėl kurio susvyravo mano tikėjimas tobulu sutarimu, buvo pirmojo mano sūnaus krikštas, apeiga, kurioje aš negalėjau dalyvauti. Tik kai pamačiau savąjį kūdikį, paimtą iš mano rankų, kad būtų pašventintas skirtingame nuo manojo tikėjime, supratau prisiimtojo pasižadėjimo reikšmę leisti auklėti vaikus katalikiškai. Dabar jie lanko kitą, ne tą, kurią lankau aš, bažnyčią, ir negalėjimas su jais daly-

vauti religinėse praktikose man yra gana didelis skausmas. Kartais man rengiantis eiti į savo bažnyčią, mažiausias mano vaikutis klausia: “Ar galiu eiti kartu su tavim, mamyte?” Ir aš jam turiu uždrausti, būdama ištikima savo pasižadėjimui. Man buvo tikra kančia, kai kartą jis man pasakė: “Ar tiesa, mamyte, kad aš ir tu negalėsime būti palaidoti kartu vienoje vietoje.

Šituos ir dar daug kitų dalykų ponia man papasakojo apie dviejų skirtingoms tikyboms priklausančių asmenų moterystę. Atsisveikindamas su ja, dar kreipiausi su paskutiniu klausimu:

— Ką turiu pasakyti norintiems susituokti dviems savo draugams?

— Kartą, — atsakė ji, — man pateko į rankas katalikiška knygelė, užvardinta “Tuokitės su tos pačios tikybos asmenimis”. Kai perskaičiau ten duodamus įrodymus, manyje kilo maištas prieš juos. Man atrodė tiesiog nežmoniška tiek jau pabrėžti religijos skirtumą, kad padaryti iš to kliūtį moterystei. Bet dabar sutinku su tuo, kas pasakyta knygelėje. Patarkite savo draugams atsisakyti mišrios moterystės.

Vertė kun. Vyt. Balčiūnas

KAIP SUGYVENTI

Sveikas, Kazy!

Jei Tu mane prispirtumei vienui vienu žodžiu pasakyti, kas yra reikalingiausia šeimos laimei užtikrinti, nė nemirktelėjęs atsakyčiau — kantrybė. Reikia ir kitų dalykų, bet kantrybė yra pati pirmoji. O moderniškam žmogui jos labiausiai - trūksta. Ir jei jis šiaip taip dar “prilaiko” savo “nervus” darbe ar tarnyboje, tai namie atsidūręs “nebeišlaiko”. Namučiai yra ta palaiminta vieta kur “galima” išlieti visą savo tulžį, kur nereikia nė kiek valdytis, kur galima pamiršti visas mandagumo formas, kur galima būti nekantriu.

Ak, tas žmonių nekantrumas! Kiek jis

suardo šeimų! Nekantrumas yra nenoras ramiai ir be triukšmo pakęsti mums priešingus ir skaudžius ar bent nemalonus dalykus. O tokių nemalonių dalykų niekuomet ne badas. Štai, skiriasi nuomonės; nesutinka skoniai; užgaulus žodis palietė ausį; arba tave klaidingai suprato ir iš adatos vežimą priskaldė; arba: ką tik darai, vis negali įtikti, negali “pataikyti”. Vėl: tavo planai, gražiausios svajonės, gal gyvenimo idealai sunaikinti; jautiesi išvargęs, įtemptas, savęs neapkęnti, norėtumei bent savo namų glūdumoje ramaus poilsio minutėlę rasti, o čia tau vaikai šėlsta — sienos dreba! Žmona surūgusi, kai iš jos

tikėjaisi malonaus šypsnio, suraminimo, pastiprinimo. O jei dar prisideda silpnoka sveikata, menkas uždąbis ir reikalų reikalėliai, tartum uodai naktį, zirzia aplink ausis, ledo gabalas ir tas turėtų užsiliepsnoti.

Tiesa, yra tokių laimingų “molio Motiejų”, kurie beveik negali jaudintis. Bepigu jiems kantriais būti! Bet būk tu kantrus, jei tavo gyslomis ne vanduo ir ne kraujas, o ištirpęs plienas teka!

Lengviau pakentėtumėme, jei nemalonumai būtų reti svečiai ir greit išvažiuotų. Bet dažniausiai atsitinka taip, kad jie įsirango į mūsų namučius, kaip tas pasakaitės ežys į žalčio guolį, ir niekaip nebegali išprašyti. Tokiais atvejais nerimstame, jaudinamės ir “pratrūkstame”.

Kur protas! Argi kas drasko nagais savo žaizdas, ar kas lamdo ir manko nulūžusią ranką, kad greičiau sugytų! Kaip atsargiai plauname ir aprišame žaizdą, kad tik nepatektų jon nešvarumai; gipsu ar pagaliukais sutvirtiname lūžusį kaulą, kad jis neiškryptų iš vietos; o atsiradus žaizdoms šeimos gyvenime, čia kam nors “nulūžus”, atsargumo nereikia! Čia galima koliotis, plūsti, priekaištauti, muštis ir tikėtis šitaip nugalėti blogą ir atstatyti laimę bei taiką! Vai, kokia nesąmonė!

Juo sunkesnis gyvenimas, juo daugiau nemalonumų, skausmo ir nusivylimų, juo reikalingesnė kantrybė. Kantrybė, tas nepalaužiamas nusistatymas, tas sutikimas ramiai kęsti užklopusius ir nepašalinamus nemalonumus, nepasiduodant susijaudinimui, neleidžiant pykčiui prapliupti perkūnais žaibais ar neribotam nusiminimui apkartinti gyvenimą.

Nėra ko įrodinėti, kad tik kantrybė gali užlopyti šeimos gyvenimo atsiradusias skylės. Tai kiekvienam aišku. Bet ne kiekvienas supranta, jog kantrybė išigyjama kentėjimais ir kad jis pats pirmas privalo imti kentėti. Vaikas išmoksta vaikštinėti stodamasis, žengdamas žingsnį, kitą, puldamas ir vėl stodamasis. O mes norime tapti kantrūs nieko nepakęsdami, išmokti vaikščioti sėdėdami ar net minkštuose pataluose gulėdami. Tapti kantriu yra tik

vienas receptas: reikia versti save ramiai priimti ir kentėti kasdienius gyvenimo nemalonumus. Iš pradžių širdis purtosi, streikuoja nervai. Bet patvariai stengiantis, pamažėle galima priprasti valdytis. Kiekvienas susivaldymas stiprina nervus ir valią. Keletas savaičių rimtų pastangų ir, žiūrėk, pirmiau mus labai jaudinę dalykai mažai ar ir visai nebejudina.

Jei Tu nori greičiau įsigyti stiprios kantrybės, tai mielas Kazy, štai ką daryk: pirmiausia apsidairyk savo gyvenime, kas Tave dažniausiai jaudina ir išmuša iš pusiausvyros. Atradęs, paplanuok, kaip galėtumei pašalinti piktumo priežastis. Pats nerasdamas priemonių, pasitark su prityrusiu dvasios vadu. Tačiau ne visada galėsi pašalinti barnių priežastis. Tada jau teks kentėti. O kad Tau būtų kentėti lengviau, pasistenk suprasti, gerai įsisąmoninti, jog kentėjimas yra geresnis už nekentėjimą. Kodėl geresnis? Todėl, kad ramus pakentėjimas sumažina barnius per pusę. Erzink šunį, jis los kiaurą dieną. Nekreipk į jį dėmesio — palos, palos ir sustos. Pradėjus kam nors šeimoje bartis ir niekam neatsišaukiant, gana greit dingsta noras “solo” giedoti. “Duetas” gi gali tęstis dienų dienas. “Viens pradės, kits padės, daug toliau varys!” — anot Jakšto. Nori sumažinti barnius — nepadėk pats bartis! Tylėk. Kęsk. Melskis.

Antra: nebandyk įpykusio žmogaus perkalbėti, mokyti, jam įrodinėti. Tai būtų tas pats, ką ir benzina pilti į degančią ugnį. Kentėk. Tylėk. Lauk iki jis apsiramins. Jei galima, pasišalink iš jo akių.

Trečia: pradedi pats pykti, jaudintis. Norėtumei atidaryti visas užtvankas ir paleisti įniršimo sroves — tylėk! Pažabok pats save! Kentėk dantis sukandęs. Melskis. Šypsokis! Įsiutęs nieko gero nepasakysi. Lauk iki apsiramins. Kodėl, pav., nebūtų galima tėvams, susitarti išsiaiškinti visus negerumus po vakarinių maldų, o dienos metu nė šnipšt! Čia, kryžiaus, dieviškosios meilės, akivaizdoje, po nuoširdžios maldos būtų galima tartis, ištaisyti klaidas, pamokyti, pabarti vaikus, net nubauti, iš meilės, ne iš piktumo. Kodėl tu-

DĖKOK DIEVUI, KAD NESI GRAŽI

Keista antraštė straipsneliui, netiesa? Ji, betgi, ne šių eilučių autorės išgalvota. Taip pavadintas straipsnelis pasirodė spalių mėn. "Reader's Digest". Gal kuri jau būsite ir skaičiusi. Minėto straipsnio mintis gali būti ir mūsų pamąstymo tema.

Laimingas gyvenimas nėra vienos dienos ar vakaro pasisekimas. Gražuolės atkreipia dėmesį ir susidaro garbintojų pulkus, bet tai tiktai... pramogų metu. Gal kalti garbintojai, kad prisakę komplimentų netesi?

rime tuojau pat rėkti, draskyti ir neva "mokyti" kitus, kai patys susijaudinę nežinome, nei ką saką, nei ką darą?

Apsvarstyk, Kazy, dar šitą mintį: ar tu, pasidavęs nekantrumui, dūksi, rėksi, ar tu stengsies išsilaikyti ramus, vis viena tau reiks kentėti. Jei kentėsi šėlsdamas, ir pats savo valią silpninsi, ir nervus gadinysi, ir blogybei pasiduos, ir nė aguonos grūdelio gero nepadarysi, tik padauginsi blogį. Kentėdamas ramiai, su šypsena veide, su malda lūpose, su meile širdyje, nugalėsi blogybę savo sieloje, parodysi namiškiams gerą pavyzdį, pasielgsi dieviškai, ne gyvuliškai. Būsi vienas iš tų Kristaus laiminamųjų "taikos darytojų", kuriuos Jis vadina "Dievo vaikais". Ar ne žavingas yra šis šv. Margaritos Marijos Alacoque nusistatymas: "Stengsiuos nuo visų viską nukentėti, o pati neduoti nė vienam nieko kentėti dėl manęs. Į tuos, kurie man padarys pikta, žiūrėsiu kaip į savo geradarius ir stengsiuos atsilyginti jiems nors malda". Jei toks būtų kiekvieno krikščionio vyro ir moters nusistatymas, kiek daugiau laimės suklestėtų šeimose!

Rengiesi laimingai moterystei. Jau dabar pratinkis kas dieną ką nors pakentėti.

Kunigas Jonas.

Ne! Reta gražuolė turi patrauklią asmenybę. "Graži, dilgina jusles, bet... neįdomi, nenuoširdi, egoistė ir, žinoma... neištikiama" — atsako tie, kurie sako komplimentus, žavisi, bet "pasidžiaugę" palieka.

Minėtame straipsnelyje paduodami net statistiniai daviniai (amerikiečiai mėgsta skaičiais iliustruoti net psichologines tiesas) esą gražuolės jau mokyklos suole atsilieka nuo "eilinių" mergaičių; mokytojai ir tėvai skundžiasi, kad jos niekuo nesidomi; vedybiniame gyvenime jos, toli gražu, negarantuoja laimės.

Gi iš pozityviosios pusės tie patys daviniai kalba už pasisekimą ne gražiausiųjų. Didžiosios artistės — tvirtina minėto straipsnio autorius — beveik niekad nėra gražios moterys, Eleonora Duse, Helen Hayes, Ruth Gordon, Katharine Cornele ir Lynn Fontane — patrauklios ir žavios asmenybės. Tiesa, viena kita iš jų savo sugebėjimu... sudarė gražios išpūdį, bet nė viena iš jų neišsiskyrė iš bendrojo mergaitės tipo savo mokykliniame, atsieit jaunystės, periode.

Toms, kurios yra gražios — ar bent tokiomis jaučiasi — minėtos pastabos gali atrodyti žiaurios: prieš moters prigimtį. Bet, kokia paguoda toms, kurios per daug kuklios, kad įrašydintų save į gražių kategoriją, arba kurioms gamta tikrai pašykštėjo neužtarnautos dovanos.

Kodėl gražuolėms nesiseka išaugti į asmenybes? Juk būtų nuostabiai gražu būti ir įdomia ir gražia.

Ar žinote ką reiškia žodis asmenybė? Asmuo, tai filosofinis terminas aptarti žmogui kaip racionalinei būtybei. Šis terminas tinka kiekvienam — jaunam, senam, vyrui, moteriai, genijui ir ne tik vidurkio žmogui, bet ir idijotui. Tai žodis, kurs pasako, kad žmogus skiriasi nuo kitų gyvių. Asme-

nybė yra, sakytume, laike ir erdvėje realizuotasis asmuo. Tai yra ne bet koks žmogus, bet tas, — konkretus, — žmogus. Dėl to asmenybė yra ir dinaminis terminas. Ji keičiasi su žmogaus amžiumi, ji formuojasi laike, priklausomai gyvenimo ir auklėjimo sąlygų.

Grįžtant prie mūsų temos — gražuolės asmenybė — tenka padaryti štai kokios pastabos: neišmintingi tėvai, ypačiai savo kūdikį besaikiai mylinčios motinos, matydami savo dukrelės grožį ar josios grakštumą, ją didžiuojasi, ją puošia, lyg lėlę, ir visokiais būdais ir visur ją iškelia “ant scenos”. Kūdikis įpranta būti dėmesio centru. Gražutė jaunuolė laimi visa, ko jos širdis trokšta, dažnai ir mokykloje geresnį pažymį, be darbo ir pastangų. Taigi, ji įpranta pigia kaina įgyti pasisekimą. Skaitymas, apšvieta, pasiaukojimas, pasižeminimas, kitų virš savęs jautimas — atsieit, visos herojiškosios dvasios savybės — jai nepažįstamos.

Gyvenimas, net ir kino artistės karjera, reikalauja labai daug darbo. Gražuolei trūksta valios atsparumo laimėti bet kokias

pozicijai: dėl to josios karjera ir baigiasi su flirto amžiumi, su pačia pirmąja jaunyste; jos meilių istorija — išvargusios sielos pastovios ir tyros meilės, kurios ji nepažino, nes negalėjo duoti, ilgesiu; jos asmenybė, jei ne klasine isterijos forma, tai, neabejotinai, amžinai “pavargusios”, neatsparių nervų neurastenikės skundais.

Neturtas yra dorybė, tu, kurie ją myli ir moka ją pasinaudoti. Neturto dorybė gimdo šventuosius ir pasišventėlius kitų gerovei kelti. Moters didžiausias turtas — jos grožis. Bet, stoka ar ribotas jo kiekis, toms, kurios pajėgia savo dėmesį nukreipti į šalia esančias vertybes, atidaro kelią į dvasinį grožį, duoda galimybių išaugti ne lėlėmis, bet asmenybėmis.

Jei jaunuoliai, kurie mato tik tai, kas spindi ir žvilga ir dienos nuotykių mėgėjai — “donžuanai” — ir nusilenkia gražuolėms, subrendę ir gyvenimo kovos išvarginti vyrai ilgisi sugebančios mylėti, atsieit aukotis ir kelti, moters.

Ag. Šidlauskaitė

Iš “Tėv. Žib.”

TĖVIŠKĖ JAUNO ŽMOGAUS PASAULYJE

(Pagal Peter Lippert)

Tėviškė ir jaunystė keliauja drauge: koja į koja. Tėviškė — tas žemės kampelis, iš kur žmogus kilęs. Ta vaikystės žemė, žmonės ir aplinka. Dar daugiau. Tai žemės dalelė tai pastogė, kur žmogus turi pilną teisę augti ir gyventi. Ten jis visada mielas ir laukiamas. Visada jis ten gali grįžti, net kai kiti žemės kraštai į jį žiūri šaltai ir nesvetingai. Šita vieta didesnė ar mažesnė, visi joje stovį ir judą daiktai, visi įvykiai ir žmonės skverbiasi į vaiko sielą ir joje palieka neišdildomą įspūdį. Šitas įspūdis išauga į galingą ir lemiamą išgyvenimą, būtent: čia man gera būti. Čia esu saugus. Niekas nepadės bombos po mano gyvenimo pamatais. Iš čia niekas manęs neišvys.

Vaikas, kuris neturi tėviškės — o šiandien tiek daug vaikų jos neturi — jaučia, kad jo visur per daug, kad jis maišosi ki-

tiems po kojų. Jis nereikalingas, gali būti nuspirtas nuo gyvenimo kelio. Jis, kaip paklydusi katė ant didmiesčio šaligatvio. Iš visur tyko pavojus: visi ją vaiko, erzina ir spardo.

Kokia tėviškės reikšmė vaiko širdžiai? Vaiko širdyje gimsta saugumo ir tikrumo jausmas. Jis išigyja dvasios pusiausvyrą, išmoksta stačias stovėti ir stačias vaikščioti. Be šito pusiausvyros jausmo jis negali turėti ramybės, džiaugsmo ir pasitikėjimo. Vaikas žengtų į gyvenimo kelią sulinkusiom ir iškrypusiom kojom. Jis pultų ir griūtų kiekviename žingsnyje. Būtų jaunas aukštų kalnų erelis uždarytas su vištomis, mokomas lesti grūdus ir kapstyti sąšlavas.

Kokia turėtų būti vaiko tėviškė, kad ji užsitarnautų tą vardą? Ta vieta, kur vaikas auga? Ji turėtų būti erdvi. Ankštumas slegia dvasią ir užmuša aukštus polėkius.

Viena lova, viena pertvara lageryje, kur visi stumdosi, spiaudosi ir keikiasi, neduoda tos judėjimo laisvės. Jei vieta ankšta, vaikas mato ir girdi, kad jis kitiems ant kelio. Vyresnieji jam duoda suprasti, kad jis užima vietą ir todėl nėra pageidaujamas. Vadinasi, vaiko tėviškei neužtenka tamsaus kampo, į kurį jis nuolat grūdamas. Vaikui reikėtų plačių, atvirų laukų su pievomis ir miškais, ganyklomis ir laisvais smėlynais. Didelio, pilno medžių sodo, kur būtų galima landyti, laiptuoti, džiaugtis dangaus mėlyna erdve. Vaiko tėviškos gyvenamasis namas turėtų būti erdvus. Labai tiktų senas, kampuotas trobesys, su plačiomis kletimis, ilgais prieangiais, sukrypusiais laiptais, kuriais galima nušliaužti ar nusiristi. Visose šitose patalpose turėtų būti tamsių, -paslaptinų kampų, paliktų jo tyrinėjimams. Tegul čia būna jo karalystė. Tegul čia jis krauna savo vaikystės turtus ir retenybes: akmenis, gelžgalius, šukes, lapų ir vabzdžių kolekcijas.

Kurie žmonės priklauso vaiko tėviškei? Tėvai, broliai ir seserys, žaidimų draugai. Jie visi turi sukelti ir palaikyti vaiko širdyje saugumo ir tikrumo jausmą. Ne mieguisto tikrumo, bet pilno įtempimo ir kovos. Turi būti ir kritiškų dienų: kovos su broliais ir seserimis ir su draugais. Su baime ir neramiai sąžine laukiamos baismės. Bet šitos kritiškos valandos neturėtų drumsti saugumo jausmo. Ir jos nedrums, jei vaikas žinos, kad viskas baigsis gerai: tikrai ir neužilgo. Tas saugumo jausmas remsis įsitikinimu, kad visi žmonės jį myli, kad tėvai ir broliai ir draugai jam linki gero, nors kartais įskaudina. Nereikia užmiršti, kad ir meilė ir autoritetas gali pasidaryti kalėjimu. Tėvų ir suaugusių šeimos narių autoritetas gali tapti pabaisa ir šmėkla. Vaikas kentės ir kankinsis visą gyvenimą, nebent vieną dieną jis vienu baisiu smūgiu sutrupins tos vergijos grandines. Tiek tėvų, tie brolių meilė gali būti kaip čiulpias voras: jie uždaro vaiką savo trumparegės meilės kalėjime, nuolat saugodami jį padaro savo malonumo žaislu. Tokia meilė iščiulpia vaiko gyvybę, neduoda galimybės išeiti į platesnes gyvenimo erdves, kalnų paukštį uždaro į siaurą ir tvankų narvelį.

Saugumas, plaukiąs iš geros tėviškos, remiasi laisve. Tėviškė turi duoti laisvą erdvę gyventi ir dirbti. Ji neturi būti pilis, atskirta nuo pasaulio pylimais ir grioviais. Ji turi atverti vartus į plačius, beribius tolius. Mat, ji kraštas be ribų, o ne mūru apsupta tvirtovė. Tėviškos jausmas ir sąvoka tada bus tobiliausia, kada jie jauno žmogaus sieloje iškiepys begalybės supratimą ir pajautimą. Vaikas jaus ir matys, kad jo tėviškė siekia begalybę. Čia ir yra pagrindinis tėviškos uždavinys, išeinąs iš Dievo ir religinio auklėjimo. Šitas tikrumo ir pasitikėjimo ratas, kurį tėviškė sukuria, turi plėstis iki beribės. Į šį ratą turi įeiti ir Dievas. Jis turi pasidaryti viso saugumo ir pasitikėjimo centras. Jis išplės vaiko tėviškos ribas ir neleis, kad vaiko siela baimingai ir beviltiškai kabintųsi į siauro ir griūnančio trobesio sienas, kaip musė išrūgų puode. Gyvenimas nekartą pareikalauja atsiskirti nuo tėvų, brolių ir seserų, išsinerti iš vaikystės žmonių tarpo ir brangiais prisiminimais persunktų vietovių. Tai nebus sunku, jei vaikas turės tėviškę ir už šito siauro, kitų nubrėžto rato, jei tėviškė jį pasitiks visur, kur jis bekeliautų. O ta tėviškė yra Dievas. Jis vienas mus pasitinka visur, kur tik einame.

Jei Dievas jau nuo pačios pradžios gyvenimo vaiko tėviškėj, vaikas trauks gyvenimo keliu ramus ir su šypsena. Jis galės keliauti į tolimiausius kelius, galės plaukti per plačiausias jūras, ir visur jį pasitiks žmogaus amžinoji tėviškė — Dievas. Jis mus veda už plačių tėviškos laukų, jos mums neatimdamos. Jis mus palydi iki kiekvieno rubežiaus, nepaliesdamas mūsų ramumo ir jaukumo. Jis sugriauna aplink mus visus mūrus ir tvirtoves, nė kiek nesumažindamas mūsų saugumo.

Juozas Elijošius, S. J.

“L. L.” šių metų 2 numery buvo paskelbta kun. K. Mažučio anketa. Jau atėjo daug atsakymų, bet juos galite dar siųsti iki liepos mėn. 1 dienos. Jūsų atsakymai bus panaudoti, ruošiant eilę įdomių straipsnių apie vaiko auklėjimą.

NEPRARASKIME SAVO TURTŲ

Vieną kartą mes visi žengėm per savo tėvynės sieną į platų pasaulį. Vieni žengėm kaip išeiviai, ieškodami laimės svetur; kiti kaip pabėgėliai, išstremtieji, ieškodami pastogės, duonos ir darbo. Palikom savo kraštą, miškus ir pievas, kaimus ir miestelius.

Atsidarė prieš mus naujas pasaulis. Pažinom naujus kraštus, kitus žmones ir jų papročius. Pamatėm didmiesčių gyvenimą ir jų dinamišką pulsą, judėjimą ir fabričių ūžimą. Paskendome darbo tempe, įsijungdami į visuotinę dainą, kuri skamba iš mašinų, iš fabričių ir miestų judėjimo.

Neįprasta tat daina lietuviui, kuris mėgsta ramumą, tykų, jaukų gyvenimą, kaip Nevėžio ar senelio Nemuno vandens bėgimą. Pagautas fabriko dvasios, lietuvis jautėsi nesavas. Ne vienas pamatė, kad jam čia viskas svetima, pasijuto lyg netekęs ryšio su savo praeitimi, nesena praeitimi. Ir ne vienas pakrypo, susmuko po mašinos žiaurumu. Jis neteko to, ką išsinešė iš savo krašto. Neteko savo paprasto, ramaus gyvenimo.

Nereikia kaltinti didmiesčių, fabričių ir jų ūžimo. Ne visur galime rasti idiliją, girias, pievas, ežerus ir tylų upės čiurlenimą. Naujasis gyvenimas, didmiesčiai, fabrikai, bildesys ir mašinos priklauso mūsų laikams, kaip ir anoji idilija. Turim įsijungti į naują gyvenimą, į modernų tempą, bet neturim prarasti to, kas mums brangu ir miela: savo lietuviško charakterio ir jo didžiųjų dorybių.

Ir dabar, mielieji tautiečiai, ar tik nebus mūsų svarbiausia pareiga išlaikyti tuos dvasinius turtus, kuriuos išsinešėm iš savo tėvynės, iš savo religingosios tėvynės. Mūsų brangiosios motutės, kurios jau gal išsisi aukštam kalne, kryžiaus pavėsy, suteikė mums turtų, kurių jokios mašinos neturi sunaikinti. Tos žilagalvės motutės įdiegė į mūsų širdis tikėjimo meilę, Dievo baimę ir gražius papročius. Tie turtai turi būti išlaikyti ir parnešti atgal į brangią tėvynę. Nenorim ten grįžti žiaurūs, kaip mašinos, negailestingi, kaip didmiesčių mūrai. Nenorim taip sumenkėti, kad mūs motutės

nebepažintų, kad tėvynė mūsų bijotų, kaip sugrižtančių priešų.

Taip kalbėdamas, aš nekritikuoju šio naujo gyvenimo, tik bijau, kad mes galime susmukti ir paklysti jo triukšme. Bijau, kad neprarastume to, kas mums brangu ir miela, kas lietuviška. Tad nežaiskim nauju gyvenimu, kaip cirko šokėjai. Jie aukštai ore vaikščioja virvėm ir nieko nebijo. Žiūrovai net kvapo netenka iš išgaščio, kad nenukristų, neužsimuštų. Bet cirkininkai tik juokiasi, šypsosi ir žaidžia savo gyvybe už menką atlyginimą...

Nežaiskim gyvenimu, duokim jam daugiau turinio. Neškim į savo didmiesčių gyvenimą daugiau dvasios ramumo, susitelkimo, Dievo ir artimo meilės, kaip esame išmokę tėvynės laukuose. Tada taip lengvai neiškrypsime iš kelio ir jokia mašina nenustelbs mūsų atsparumo. Anglų rašytojas Chesterton yra pasakęs: "Kaip saulės šviesoje pažįstam daiktus ir joje auga vaisiai, taip dvasia turi tinkamai nušviesti mūsų modernų gyvenimą". Dvasia, tikėjimas turi būti siela visam didmiesčių judėjime. Jei to nėra, didmiestis tampa žiaurus, laukinis, ir atskiras žmogus greitai suklumpa po jo naštą. O atsikelti nėra taip lengva.

Visi esame šių laikų vaikai. Aplinka mus veikia ir auklėja, bet laiko dvasia neturi būti mūsų idealas. Siekime aukštesnių dalykų, negu tie, kuriuos čia matome. Sielos reikalai mums turi daugiau rūpėti, negu asmeninis išsilaikymas. Darbo savaitė turi baigtis ne naujais darbais, bet poilsiu, dvasiniu susitelkimu. Tada būsim kaip smarkūs, audringi upeliai, kurie po ilgos kelionės suteka į ramų vandenyną. Tada pailsėsime, atsigausime, lyg Dievo prieglobstyje. Ir buvusieji mūsų darbai atrodys lyg auka Aukščiausiam,

Jei likimas mus vienu ar kitu būdu įstatė į naują gyvenimą, išmokim jį valdyti. Didmiesčių, fabričių dvasia neturi išnaikinti tų turtų, kuriuos atsivežėm. Reikia kartais eiti prieš srovę vardan nemirtingų turtų, vardan amžinybės, vardan to, kas

nenyksta, kas pergyvena visas mašinas. Vardan tėvynės, kurios esame sūnūs ir kuriai linkime greito prisikėlimo.

Be dvasinių turtų, be tikėjimo, be moralinio aukštumo neišlaikysim to, ką esame sukūrę ir pastatę, neišlaikysime savo kultūros ir savo šeimų skaistumo. Kaip Bažnyčia kartą išlaikė mūsų tautą gyvą, taip ji, ugdydama žmones ir vesdama gerais keliais, ves ją į naują gyvenimą. Pasaulį mes galime nustebinti ne fabrikais ir mašinomis, bet savo dvasios galybe ir lietuvišku religingumu. Jei mūsų tautos himnas moko

semti jėgas iš praeities, tai atsiminkim, kad Lietuva visais laikais būdama religingas kraštas, dvasią, o ne ką kitą, laiko aukščiau už viską.

Todėl, būdami naujose aplinkybėse, mokėkim eiti prieš srovę ir pasilikti ištikimi savo tėvynei. Tada su džiaugsmu sutiks mus motutės prie vartų ir tėvynė prie sienos. Būsime pasaulyje kiek apsitrynė, kiek praturtėję, bet išlaikę savo tautinį ir religinį perlą, kurį galėsime gražinti savo tėvynei ir Dievui.

Juozas Beleckas, S. J

DIEVO ŠEŠĖLIS

(Legenda)

Seniai seniai, daug metų prieš Kristaus gimimą, labai toli nuo žemės, tuščioje visatos erdvėje, pačioje laikų pradžioje iškilmingai nuskambėjo Tvėrėjo tartas “tėbūnie!” Vos nuskambėjus Dievo žodžio aidui, nebūties naktyje sušvito, suspinduliavo nepaprasto gražumo žvaigždė. Daug milijonų kartų ji buvo didesnė už saulę ir tūkstančius kartų už ją šviesesnė. Sušvitusi gautu gyvenimu, pirmąjį ir skaisčiausią savo spindulį ji išsiuntė pasiuntiniu pranešti visam sutvėrimui apie savo gimimą ir padėkoti Sutvėrėjui už iššaukimą iš nebūties gelmių.

Spindulys, linksmai pašokęs į šaltas ir juodas erdvių glūdumas, džiugiai šviesdamas tamsai ir maloniai dvelkdamas šilima šaltoms gelmėms, žaibo greitumu narstė po tuštumą.

— Kaip nyku! — mąstė jis liūdnai.— Kur rasiu Tą, kurio valia gimė erdvių šviesa? Tiek daug nuostabių Jo rankų darbų: saulių, žvaigždžių ir žvaigždynų, didelių ir mažų, skrieja, sukasi, lenktyniauja... Bet kur Jis pats?.. Ar tik ne ten? — iš nustebimo sustojo spindulys.

Toli, labai toli, ant gelsvai rausvos mažutės žvaigždės spindėjo žiburėlis. Jis buvo toks šviesus, taip gražiai mirguliavo, kad visi erdvių žibintai buvo lyg tiršti dūmai prieš skaisčiai liepsnojančią laužo ugnį.

— O, suprantu! Tai Kūrėjo šviesa! — ir visu greičiu, greičiau už žaibą, pasileido

žemyn į rausvąją žvaigždę. Jis nieko kito daugiau netroško, kaip pasveikinti Kūrėją, padėkoti už gyvenimą, kaip liepė didžioji žvaigždė, ir vėl grįžti į nebūtį.

Spindulys neklydo. Ant žemės, kuri iš erdvių jam atrodė, kaip raudona žvaigždė, žalioje paupio pievoje teisisis patriarchas Abraomas ganė avis. Kai spindulys iš savo gimtinės iškeliauvo, šis, pasirėmęs ant ažuolinės lazdos, skendėjo giliame mąstyme, o Dievas, vienas Triasmenis, savo meilėje ir majestote švietė jo širdyje skaisčiau už visų pasaulių šviesą.

Slinko valandos, dienos, savaitės, mėnesiai ir metai ir, nors spindulys lėkė per erdves milijonus kartų greičiau už greičiausią balandį, žemė atrodė nė kiek nepriartėjęs. Praėjo šimtas metų. Abraomas mirė, o žemė buvo, kaip buvusi, toli... Spindulys vis dėlto nenusiminė. Ant žemės juk yra daugiau Dievo vaikų. Visų jų širdys skirtos Tvėrėjui. Visose Jis turi buveinę. Žmonės ir gyvena tam, kad meilėje ir tiesoje tarnautų Jam...

Kas galėjo pramatyti tokią kelionę! Tūkstantis metų praėjo... Milijonai milijonų kilometrų buvo nulėkta per erdves. Ant žemės daug Dievo skaistumu žerintųjų širdžių užgeso, o žemė vis neartėjo... Praėjo antras tūkstantis metų. Betliejaus praktėlėj visi gyvenantieji žemėj išvydo nepaprastą šviesą — Dievas iš aukštybių aplankė vargų slėnį. Jos nė nesulyginsi su žmonių širdžių šviesa! Angelų legijonai

su dieviška garbe, dangiška muzika ir žavingomis giesmėmis, kaip baltos snaigės, leidosi žemėn pasveikinti Karaliaus. Nuostabioji Betliejaus žvaigždė pluoštais siuntė spindulius į tamsų tvartelį, ir naktis švitėjo, kaip vasaros vidudienis.

Kaip geidė skriejas žemėn spindulys prisijungti prie stebuklingosios žvaigždės spindulių, pasveikinti Kūrėją ir Jam padėkoti! Deja, buvo neįmanoma. Nors jis stengėsi iš visų jėgų ir milijonus kartų skrido greičiau už greičiausią kregždę, žemė buvo dar taip toli, kad ji vis spindėjo, kaip raudona žvaigždė. Spindulys raminosi:

— Vis tiek pasieksiu. Juo toliau, tuo geriau. Tiksliau galėsiu pranešti žemei apie begalinę Dievo didybę.

Žvaigždynus pralėkdamas jis šaukė:

— Viešpatie Dieve, koks didis Tu esi!..

Nemažindamas savo greičio, dar du tūkstančius metų jis skrido, kol pastebėjo artėjant žemę. Raudona žvaigždė ėmė augti į varsoją kamuolėlį. Paskiau pradėjo ryškėti ir spindėti vandenys, žaliuoją miškai ir baltos kalnų keteros. Nuostabi buvo Dievo garbė žemės grožyje, žmogaus kūrinuose, bet nuostabiliausia pačiame žmoguje. Jis buvo toks panašus į Dievą savo kūrybingumu!

Vieną dvidešimtojo amžiaus rudens vakarą, užgesus paskutinėms saulės žaroms, atskubėjo į žemę kantrūs keleivis — didžiosios žvaigždės pasiuntinys. Susenęs buvo, išvargęs ir sunykęs. Prisiartinęs prie didmiesčio ir nematydamas nė vieno dieviška šviesa šviečiančio žiburėlio, pasuko į elektrą apšviestą didelį, baltą plakatą ant mūro sienos ir ten, po 4000 metų kelionės nusileidęs atsiduso...

— Nėra jokio rūpesčio, — galvojo, — žemė pilna žmonių. O žmoguje, Dievo kūrybos vainike, lengvai surasim patį Kūrėją.

Na, ar jūs galite įsivaizduoti spindulio nustebimą, kai jis ėmė skaityti plakatą! Ant jo didelėmis raidėmis buvo parašyta: "Dievo nėra... Dievas — fantazijos padaras... Religija — tautų opijumas... Mums reikia kultūros, o ne kulto..."

Skaito spindulys tuos žodžius ir netiki:

— Žodžius parašė žmogus... kurio šir-

dyje mačiau Dievo šviesą... Nejaugi... tai galima?

Tačiau plakato žodžiai buvo tik jo nustebimo pradžia. Pakėlęs akis, netoliese jis pamatė plačiąją miesto gatvę einančias virtines žmonių. Bet nė vienos plakančios širdies jis nepastebėjo apšviestos Dievo šviesa. Nejaugi 4000 metų kelionė būtų veltui!... Spindulį apėmė siaubas. Kur dingo Jo garbė? Kas subiaurojo Dievo darbų vainiką? Keldamas rankas į erdvę, pravirko spindulys ir, sukaupęs visas savo jėgas, garsiai praeiviams sušuko:

— O, žmonės, kur jūsų akys? Keturis tūkstančius metų keliavau ir mačiau: žvaigždynų ir saulės šviesa — Dievo šešėlis!...

Nespėjo savo minties užbaigti spindulys: per didelis sielvartas pakirto jam jėgas ir jis numirė. Jis atliko tik pusę uždavinio, dėl kurio skubėjo 4000 metų: paskelbė didžiosios žvaigždės būtį, gimusios iš Dievo "tebūnie". Šviečiančios Dievo šviesa širdies jis nespėjo surasti. Todėl dėl išniekintos žmogaus širdies paikumo Dievas nesulaukė dėkingumo bei garbės iš pačios gražiausios erdvių žvaigždės.

Einantieji aną švelnų rudens vakarą didmiesčio gatvę žmonės suprato tolimųjų erdvių mirštančiojo svečio balsą, bet tyčiomis jie pasistengė nekreipti į jį dėmesio. Su visais savo kasdieniniais, menkais rūpestėliais, nuskubėjo jie toliau, o didysis erdvių pasiuntinio balsas tuoj buvo nuslopintas linksmybių, aistrų ir neapykantos triukšme ir dingo jiems iš atminties..

K. Vabalkšnis

Jau tik mėnuo laiko beliko iki "L. L." platinimo vajaus pabaigos. Gegužės mėn. 1 dieną buvo tokia padėtis: 1) E. Pauliukonienė (Worcester) — 102 taškai; 2) V. Jonikas (Chicago) — 85 taškai; 3) kun. Steponaitis (Anglija) — 63 taškai; 4) V. Aušrotas (Toronto) — 58 taškai; 5) V. Rūbas (Cicero) — 55 taškai. Iki birželio 1 dienos padėtis dar gali pasikeisti. Visiems daug pasisekimo!

Atsako Juozas Elijošius, S. J.

Jeį Kristus ateis teisti tik pasaulio gale, tai kur iki teismo bus pirmiau mirę žmonės?

Iš tikėjimo žinome, kad kiekvienas žmogus tuoj po mirties yra teisiamas atskirai, ir jo amžinas likimas yra galutinai nusprendžiamas. Be to, yra paskelbta tikėjimo tiesa, kad šito privataus teismo sprendimas tuoj pat po mirties yra įvykdomas. Šis teismas vyksta be jokių formalumų, be advokatų ir, greičiausiai, yra pavestas, kaip ir paskutinis teismas, Kristui. Galima sakyti, kad žmogus po mirties pats save nuteisia ir lyg akmuo visu savo svoriu rieda arba į pragarą, arba į dangų arba į skastyklą. Mūsų gerų ir blogų darbų knygos, angelai užtarėjai ir velniai skundėjai yra tik retoriški papuošalai ir prilyginimai.

Paskutinis pasaulio teismas bus viešas ir iškilmingas, prieš kurį bus mirusiųjų prikėlimas. Jo tikslas yra viską be pasigailėjimo iškelti viešumon: gerus ir blogus žmonių darbus, stebėtinus Apvaizdos kelius, Dievo sprendimų teisingumą ir Kristaus garbę. Tada mums paaiškės daugelis dalykų, kurių dabar nesuprantame.

Jeį visų mirusiųjų kūnai kelsis, tai jie žemėje netilps, nes pagal žinomus mokslinius apskaičiavimus vienam kvadratiniam metre reikėtų sutalpinti 224 žmonės.

Tikėjimas mus moko kad mūsų kūnai vieną dieną kelsis ir bus nemirtingi. Be to, kūnai bus permaintyti ir įgys savybių, kurios juos padarys nepriklausomus nuo erdvės, laiko ir medžiagos. Dievo Visagalybė pasirūpins, kad Paskutiniame Teisme visi prisikėlusieji žmonės, kur reikia, sutilptų ir kad teismo procesas būtų trumpas ir visiems suprantamas.

Kad kiekviename kvadratiname metre

reikėtų sutalpinti 224 žmones, yra per daug pasakyta. Nė vienas mokslininkas negali taip tiksliai apskaičiuoti, kiek žmonių iki dabar yra gyvenę.

Kodėl Kristus nužengė į pragarus?

Bažnyčioje jau nuo pirmųjų amžių yra dogma, kad Kristaus siela, atsiskyrusi nuo kūno, nužengė į pragarus. **Pragarais** (Limbus Patrum) yra vadinama ta pomirtinė vieta, kur eidavo Senojo Testamento teisieji. Tai nėra tas pragaras, kur eina pasmerktieji. Dar yra kitos dvi vietos, skirtingos nuo pasmerktųjų pragarų: **tamsybės** (Limbus Puerorum), kur eina be krikšto mirusiųjų kūdikių sielos ir **skastykla**, skirta sielų apšalvymui.

Daugumos teologų nuomone, Kristus nužengė tik pas teisiuosius į pragarus (priešpragarius), kurie Šv. Rašte dar yra vadinami Abraomo prieglobsčiu. Manoma, kad Kristaus misijos tikslas buvo pranešti teisiesiems, kad atėjo jų išvadavimo valanda ir kad netrukus galės su juo įeiti į amžinąją garbę. Kai kas iš ne visai aiškios Šv. Rašto vietos (1 Petro 3,19 ss.) bandė išvesti, kad Kristus nužengė skelbti Evangelijos dar jos negirdėjusiems ir duoti jiems progos atsiversti. Bet šita nuomonė nesutampa su katalikiškuoju mokslu. Taigi, užtenka tikėti į faktą, kad Kristus po mirties nužengė į pragarus, o koks buvo to nužengimo tikslas, paliekama laisvoms teologų diskusijoms.

Kristų prikėlė prie Kryžiaus penktadienį. Rezurekcija jau atliekama šeštadienį arba Velykų sekmadienį. Tai kodėl kalbame Apaštalo Tikybos Išpažinime, kad Kristus trečią dieną kėlėsi iš mirties?

Evangelijos nekalba apie laiką, kada Kristus prisikėlė, tik sako, kad ankstyvą

sekmadienio rytą, jau saulei patekėjus, moterys jo grabą rado tuščią. Kristus ne kartą buvo pasakęs, kad kelsis po trijų dienų. Tai reikia suprasti pagal žydų skaičiavimo būdą. Jie įskaičiuodavo ir tą dieną, kurią kas nors prasidėjo ir kurią baigėsi. Taigi, pagal jų skaičiavimą Kristus išbuvo grabe tris dienas. Pagal mus išeitų tik viena pilna diena ir dvi naktys. Kad rezurekcija kai kur daroma jau šeštadienio vakarą, tai priklauso nuo įvairių aplinkybių, dažniausiai, kad keliose bažnyčiose nebūtų tuo pačiu laiku.

Kristus žengė i Dangų keturiasdešimtąją dieną po savo prisikėlimo, o gerajam latrui pažadėjo, kad "šiandien su manim būsi rojuje." Be to, čia kalbama apie rojų, tikėjimo išpažinime sakoma, kad nužengė į p r a g a r u s.

Rojum paprastai vadinama ta vieta, kur gyveno Adomas su Ieva, bet taip pat ir ta vieta, kur eidavo po mirties Senojo Testamento teisieji. Kitaip dar ta vieta vadinama pragarais arba priešpragariais bei Abraomo prieglobsčiu. Taigi, Kristus penktadienį drauge su geruoju latru nužengė į teisiųjų rojų arba pragarus, o į Dangų žengė tik keturiasdešimtąją dieną po prisikėlimo. Latrui prižadėtą rojų dar geriau suprasti ne kaip vietą, bet kaip dovaną — šiandien su manimi drauge būsi laimingas.

Žinome, kad Kristaus mokslas yra meilės mokslas, tačiau Mato evangelijoje (10, 34) randame priešingą mintį: "Nemanykite, kad aš atėjau ramybės atnešti į žemę; ne ramybės atnešti atėjau, bet kalavijo." Kaip tad suderinti meilę su kalaviju? O be to, toje pačioje evangelijoje sakoma: "Visi, kurie ima kalaviją, prazus nuo kalavijo".

Kristaus mokslas yra meilės mokslas, bet meilės, kuri eina iki galo, iki aukščiausio laipsnio. Kristaus meilė, lyg aštrus kalavijas, atskiria visa tai, kas jai svetima. Ji sukelia "žmogų prieš jo tėvą ir dukterį

prieš jos motiną". Tikras Kristaus mokynys dėl Jo meilės išsižada savo tėvo ir motinos, nesibijo nutraukti kraujo ryšių. Jis išsižada savo kūno: turi imti kryžių ant pečių ir lipti ant Golgotos kartuvių. Jis išsižada savo gyvybės: ją prarasti dėl Kristaus jam yra laimėjimas. Meilės kalavijas yra aštresnis ir už mirties kalaviją: jis siekia ir anapus kapų.

Paskiau minėtoje vietoje Matas kalba ne apie meilę, bet apie fizinę jėgą ir prievartą. Kas griebiasi ginklo, nuo jo ir žus.

Nekaltas Marijos Prasidėjimas yra švenčiamas gruodžio 8 d., o Kristaus gimimas gruodžio 25 dieną. Ar gimimas neturėtų įvykti po 9 mėnesių?

Marijos Nekaltas Prasidėjimas nereikia, kad ji Kristų nekaltai pradėjo (nors ir tai įvyko), bet kad ji pati savo motinos iščiuje buvo nekaltai pradėta, t. y. neturėjo gimtosios nuodėmės. Kristaus įsikūnijimas yra švenčiamas kovo 25 d., taigi, kaip tik 9 mėnesiai prieš gimimą.

Mes krikščionys tikime, kad mirtis mums atkelia vartus į amžinybę, į laimę. Tad kodėl yra išgalėjęs paprotys mirtį vaizduoti juodai. Kam gedulas ir juodos spalvos?

Žmogus ne be pagrindo mirtį vaizduoja juodai ir jos bijosi. Jis buvo sukurtas nemirtingas. Mirtis yra bausmė už nuodėmę. O kiekviena bausmė yra nemaloni, išspaudžia ašarą. Ir Kristus verkė prie Lorzoriaus kapo. Bet Kristus savo mirtimi ant kryžiaus ir atsikėlimu nugalėjo mirtį, davė jai atpirkimo ir pergalės prasmę. Tikintysis miršta drauge su Kristumi, kad, kaip pūvantis grūdas, išaugintų amžinojo gyvenimo vaisių. Jis prikalamas prie Kristaus kryžiaus, kad jo kraujas lašėtų į žmonijos atpirkimo taurę. Pati mirties valanda tikinčiajam turėtų būti džiaugsminga gyvenimo šventė. Gal ne visiems pasiseka ar, tiksliau sakant, ne visi nori tai suprasti ir pagal tai elgtis.